

werken
leie & schelde
stroom naar werk

In kaart:

Sociale economie in regio Leie & Schelde

Filip
Een unieke aanpak
voor uw Bedrijf

Padeo
Zorgen voor een
inclusief HR beleid

Pascal
Wijk-werken,
persoonlijke groei

Redactie

Sharon Derammelaere
Reacties zijn welkom op:
info@werkenleieenshelde.be

Layout

Reclamebureau twografix
Faro Van Muylem
www.twografix.be

Verantwoordelijke uitgever

Werken Leie & Schelde
Hundelgemsesteenweg 353
9820 Merelbeke
0479 60 00 28

2024: een nieuw jaar met grote uitdagingen!

Inclusie wordt de centrale focus waarop we ons in onze werking willen richten. Onverminderd zullen initiatieven genomen worden ter ondersteuning van de maatwerkbedrijven. Inspelen op de actuele noden die deze werkgevers ervaren. Uitwisselen en mekaar inspireren.

Er wordt ingezet op het organiseren van inspiratiemomenten en jobbeursen op diverse plaatsen, beurzen met een lage instapdrempel, waarin ook de aanwezigheid van de sociale economie partners belangrijk is.

2024 wordt ook de opstart van het individueel maatwerk. Hoe kan een werkgever ondersteund worden bij het aannemen van een werknemer met een arbeidsbeperking?

En ook de gemeenschapsdienst zal concreet vorm krijgen. 8 lokale besturen hebben hierop ingetekend en Werken Leie en Schelde zal garant staan voor de opleiding van de mentoren op de werkvloer.

Het digistroom project zal op volle toeren draaien.

Nieuwe partnerschap: In september 2023 verscheen de oproep van Europa WSE voor het opstarten van 'Lokale partnerschappen voor duurzame arbeidsmarktaandeelname van mensen met complexe problemen'. De gemeenteraden gaven hun goedkeuring voor het uitschrijven van een dossier en onze coördinator Sharon Derammelaere wist samen met onze partners een stevig dossier voor te leggen dat eind vorig jaar reeds

werd goedgekeurd. Naast de diverse gemeenten maken ook de VDAB en de VVSG deel uit van het partnerschap, net zoals Arktos, CAW Oost-Vlaanderen, Compaan, Emينو en Fiola vzw die onder meer zullen instaan voor de coaches. Als we weten dat de arbeidsparticipatie van kwetsbare personen vaak verhinderd wordt door complexe problemen beseffen we dat integrale ondersteuning op verschillende levensdomeinen (wonen, mobiliteit, psychisch welzijn, gezondheid, relationele en sociale vaardigheden .....) noodzakelijk is. Gedurende de komende jaren zullen we inzetten op het 'empowerment' van kwetsbare mensen, met al dan niet tewerkstelling als resultaat. 'Capacity building' zal de komende 6 jaar een belangrijke focus zijn. Complexe problemen kunnen meestal niet met simpele antwoorden worden opgelost.

Bouwen aan een **inclusieve samenleving**, willen we dat niet allemaal?

Werken Leie en Schelde maakt er **WERK** van!

Annemie De Gussem

Voorzitter Werken Leie en Schelde

In kaart

---

6 In kaart

Dossier Individueel maatwerk

---

8 Pracht van een werkracht

9 Begeleiding in de de praktijk

Wijk-werken

---

11 Wijk-werken als voorbereiding
op de arbeidsmarkt

Inclusief ondernemen

---

12 Hands-on Inclusion

12 Inclusief HR beleid in de praktijk

Circulair ondernemen

---

14 Ondernemers,
ga de circulaire toer op!

15 De Wilde Brouwers

1 Ateljee De Kringwinkel Deinze

09 224 07 15
www.dekringwinkel.be/ateljee
 Tolpoortstraat 89
 9800 Deinze

Ateljee De Kringwinkel Nazareth

09 224 07 15
www.dekringwinkel.be/ateljee
 's Gravenstraat 134
 9810 Nazareth

2 Groep Intro

09 363 07 59
info@groepintro.be
www.groepintro.be
 Fietspunt Deinze
 Statieplein 17a
 9800 Deinze

3 Demival vzw

09 386 33 29
info@demival.be
www.demival.be
 Machelenstraat 169
 8900 Deinze

4 Zonnehoeve Production

09 384 50 11
receptieb@zonnehoeve.be
www.zonnehoeve.be/production
 Zonnestraat 15
 9810 Nazareth

5 Open Plaats

09 227 25 64
info@openplaats.be
www.openplaats.be
www.dekringwinkel.be/openplaats
 Kringwinkel Open Plaats
 Dendermondesteeweg 525
 9070 Destelbergen

10 MIA Sociale kruidenier Merelbeke

09 210 71 59
 socialekruidenier@merelbeke.be
 Poelstraat 37
 9820 Merelbeke

KOMPAS

9 De Fikserij

09 216 26 60
 info@vzwkompas.be
www.vzwkompas.be
 Werkatelier Merelbeke
 Fraterstraat 45
 9820 Merelbeke

6 Mobiliteitsdienst Destelbergen

09 210 82 66
 vervoer@destelbergen.be
www.destelbergen.be/
mobilitiedienst
 Kerkham 3C
 9070 Destelbergen

7 De Keiberg

09 210 47 71
 ann.de.backer@keiberg.be
www.keiberg.be
 Hundelgemsesteenweg 270
 9820 Merelbeke

8 Ryhove

09 252 46 80
 info@ryhove.be
www.ryhove.be
 Ambachtsweg 11
 9820 Merelbeke

Pracht van een werkkraacht

prachtvaneenwerkkraacht.be

Voor werkgevers

Een pracht van een werkkraacht in dienst (nemen)? Als werkgever kan je daarvoor een financiële compensatie aanvragen in de vorm van individueel maatwerk.

Individueel maatwerk?

Individueel maatwerk biedt **financiële ondersteuning** aan werkgevers en zelfstandigen bij de tewerkstelling van personen met een erkende arbeidsbeperking.

De premie

De ondersteuning bestaat **uit een loonpremie of een loon- en begeleidingspremie**.

- De **loonpremie** komt tegemoet aan de eventuele bijkomende kosten of lagere productiviteit als gevolg van de arbeidsbeperking. Deze bedraagt minimum 20% en maximum 75% van het geplafonneerd referteloon van de werknemer.
- De **begeleidingspremie** is een forfaitaire vergoeding die varieert op basis van de begeleidingsnood.

Voor wie?

Alle werkgevers uit de **privésector, lokale besturen en scholen**, met uitzondering van de Vlaamse en federale overheid, kunnen beroep doen op individueel maatwerk.

De termijn

Afhankelijk van de noden op de werkvloer, bepaalt VDAB de termijn van de werkondersteunende maatregelen. Deze varieert van **maximaal 2 jaar** (voor werknemers met een tijdelijke arbeidsbeperking) tot 5 jaar (voor werknemers met een langdurige of blijvende arbeidsbeperking).

Bij een termijn van **5 jaar** is verlenging mogelijk. Bij een termijn van 2 jaar, kan je indien nodig een nieuwe aanvraag **bij VDAB** indienen.

Hoe vraag je individueel maatwerk aan?

- 1 **De werknemer vraagt bij VDAB de behoefte aan individueel maatwerk aan.**
Surf naar: www.vdab.be/arbeidsbeperking/recht-aanvragen
- 2 **Wanneer VDAB het advies heeft toegekend, dient de werkgever een aanvraag in bij het Departement Werk en Sociale Economie.**
Surf naar: <https://www.vlaanderen.be/individueel-maatwerk/individueel-maatwerk-aanvragen>
- 3 **De werkgever bepaalt hoe individueel maatwerk ingezet wordt om tegemoet te komen aan de noden op de werkvloer en communiceert hierover transparant met de werknemer.**
- 4 **Werd individueel maatwerk voor 5 jaar toegekend, maar beantwoordt de ondersteuning niet aan de behoeften van de werknemer?**
Dan kan de werkgever een evaluatie aanvragen bij het Departement Werk en Sociale Economie. VDAB voert de evaluatie uit. Het Departement Werk en Sociale Economie bepaalt of de ondersteunende maatregelen aangepast of verlengd moeten worden.

Vragen?

Bezoek www.vlaanderen.be/individueel-maatwerk voor meer info of neem contact op met het Departement Werk en Sociale Economie via individueelmaatwerk@vlaanderen.be of bel het **gratis nummer 1700**.

Een unieke aanpak voor uw Bedrijf

In de voortdurende zoektocht naar gemotiveerde werknemers, staat de arbeidsmarkt onder constante druk. Bedrijven merken echter dat het vinden van geschikt personeel steeds uitdagender wordt. Individueel maatwerk biedt een innovatieve oplossing, waarbij bedrijven financiële steun krijgen en de mogelijkheid om werknemers aan te nemen die behoefte hebben aan extra begeleiding en ontwikkeling op de werkvloer.

Het proces begint met de samenwerking tussen een gekwalificeerde begeleider, u als werkgever, en de betrokken werknemer. Gezamenlijk wordt een ondersteuningsplan opgesteld, dat als leidraad dient voor de begeleiding en coaching op maat. Dit document fungeert als een raamwerk voor afspraken tussen alle betrokken partijen en biedt tevens richtlijnen voor effectieve begeleiding. Het ondersteuningsplan blijft dynamisch en actueel.

De begeleiding op de werkvloer omvat verschillende taken, waaronder praktijkgerichte begeleiding op maat, coaching van werknemers met arbeidsbeperkingen, voorstellen van preventieve aanpassingen, ondersteuning bij onthaal en integratie, verbetering

van communicatie en omgangsvormen, adviseren en doorverwijzen buiten de arbeidscontext, permanente opvolging en informatieverschaffing aan VDAB voor evaluatiedoeleinden.

De gekwalificeerde begeleider kan intern of extern zijn, afhankelijk van uw voorkeur en behoeften. Interne

begeleiders zijn binnen uw eigen onderneming werkzaam, terwijl externe begeleiders kunnen worden ingehuurd via erkende dienstverleners.

Een cruciale rol in het proces wordt vervuld door de collega-coach, een directe collega op de werkvloer. Deze persoon draagt bij aan de integratie van de werknemer, coacht dagelijks functioneren, fungeert als eerste aanspreekpunt bij moeilijkheden en signaleert deze aan de werkgever en gekwalificeerde begeleider.

Individueel maatwerk kan aanzienlijke voordelen bieden voor uw bedrijf, vooral in een competitieve arbeidsmarkt. Demival vzw of andere aanbieders in de regio Leie en Schelde staan klaar om u te ondersteunen met erkende externe begeleiders, die samen met u een ontwikkelplan opstellen en ondersteuning bieden aan uw werknemers en collega-coaches. De expertise van gekwalificeerde begeleider kan uw processen optimaliseren, waardoor de tewerkstelling van individuele maatwerkers in het reguliere arbeidscircuit soepel verloopt.

Meer weten over individueel maatwerk en hoe Demival vzw of andere aanbieders uw bedrijf kan ondersteunen? Aarzel niet om contact op te nemen. Deze aanbieders staan klaar om al uw vragen te beant-

woorden en u te helpen op weg naar een succesvolle implementatie van individueel maatwerk in uw organisatie.

ERKENDE DIENSTVERLENERS INDIVIDUEEL MAATWERK
Regio Leie en Schelde

Demival: Hilde Desmet
09 386 33 29 | hilde.desmet@demival.be

Emino: Sarah De Wolf
0493 13 53 31 | individueelmaatwerk@emino.be

GROEP INTRO VZW: Sam Vanormelingen
0499 69 35 11 | info@groepintro.be

Job & Co: Ruth Cazaerck
09 266 18 18 | ruth.cazaerck@compaan.be

Arktos: Katleen De Rick
0486 55 20 38 | kderick@arktos.be

Ryhove: Lisbeth Buysse
09 216 72 04 | lisbeth@ryhove.be

Voor meer aanbieders kunt u terecht op de website
www.vlaanderen.be/individueel-maatwerk/individueel-maatwerk-voor-werkgevers

Via Wijk-werken gaan werkzoekenden gedurende maximum 60 uur per maand aan de slag in scholen, een gemeente of OCMW dienst, een vzw, land- en tuinbouwbedrijf of bij iemand thuis.

Op die manier zet de Wijk-werker een stap in zijn of haar traject richting werk. De Wijk-werker wordt opgevolgd en begeleid door VDAB of OCMW.

Het verhaal van Pascal

Pascal ging aan de slag als wijk-werker in vzw Kompas. Hij stond in voor gezelschap aan bewoners van de voorziening.

“Dankzij een jaar wijk werken bij VDAB ontdekte ik mijn passie voor het werken met mensen met een verstandelijke en/of fysieke beperking. Het was een uitdagende ervaring die mijn persoonlijke groei heeft bevorderd. Ik werd meermaals geconfronteerd met mezelf en leerde omgaan met verschillende situaties. Deze evolutie heeft me geïnspireerd om een opleiding tot opvoeder/begeleider te volgen.

Met mijn ervaring uit het wijk-werken en in mijn toekomstige functie als opvoeder/begeleider hoop ik andere mensen te inspireren om hun passie te volgen en te kiezen voor een zeer gevarieerd, dankbaar en betekenisvol werk zoals dit.”

Na het traject van maximaal één jaar kunnen mensen doorstromen naar een opleiding of een job op de reguliere arbeidsmarkt. Staat jouw bedrijf open voor mensen als Pascal? Maak dan jouw vacatures kenbaar via info@werkenleieenschelde.be. Zo zetten we jouw bedrijf op onze prospectielijst en nemen we contact met u op wanneer we een geschikte kandidaat voor uw vacatures hebben.

Wat is inclusief ondernemen?

Onder inclusief ondernemen verstaan we: het aan boord halen en duurzaam aan boord houden van medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Dit speelt zich af op verschillende niveaus binnen je organisatie: je selectie- en aanwervingsprocedures, maar ook de manier waarop je met je werknemers communiceert, de taal die je hierbij hanteert of het welzijn van je medewerkers: het maakt allemaal deel uit van je inclusieve onderneming!

Inclusief ondernemen vormt zo een stap richting een inclusieve arbeidsmarkt.

www.handsoninclusion.be

In de praktijk

We zijn Padeo, een kleinschalige dienstenchequeonderneming die heel plaatselijk (Deinze en omgeving) huishoudhulpen te werk stelt bij particuliere gezinnen.

We werden in 2021 geconfronteerd met de krapte op de arbeidsmarkt. Vanuit VDAB kregen we de tip niet meer te zoeken naar 'witte raven' maar dat we onze kijk op aanwervingen en retentie moeten verbreden. M.a.w. Kandidaten met minder ervaring of ontbrekende competenties kunnen groeien op de werkvloer. Met de juiste opleiding

Allemaal gemakkelijk gezegd maar hoe begin je daaraan?

We hebben vanaf 2021 verschillende workshops gevolgd rond 'inclusief ondernemen' en samenwerkingspartners gezocht:

- We hebben deelgenomen aan het '**WELT-project inclusief ondernemen**'. Dit is een project via VOKA
- We hebben workshops en een bootcamp gevolgd via '**Hands on Inclusion**' inclusief recuteren
- We hebben een actieplan uitgewerkt bij '**Talentoscoop**', Talentoscoop zorgt voor tewerkstelling voor kansengroepen en mensen die moeilijk op de arbeidsmarkt terechtkomen. De werkgever krijgt een werkteam van experts rondom zich. (Dit wordt ge-

leid door GTB (gespecialiseerde trajectbegeleiding) en verschillende tenderpartners

Wat hebben we als bedrijf concreet gedaan:

We hebben voor onze **ervaren huishoudhulpen** in 2021 een opleiding georganiseerd rond jobtevredenheid en motivatie. We blijven open gesprekken voeren met onze medewerkers. We hebben in 2022 een opleiding georganiseerd rond grensoverschrijdend gedrag. Deze opleidingen zijn zeer interactief. We gaan in dialoog met elkaar.

We hebben ons meters een opleiding tot coach laten volgen via ons vormingsfonds:

We hadden al een systeem van meter, die de nieuwkomers opvangen in het begin van hun tewerkstelling. Maar met de vorming tot coach kunnen we ze ook inzetten om de nieuwkomer op de werkvloer te gaan vormen. Deze opleiding gebeurt bij de klanten van de coach of van de nieuwkomer.

Aantrekken van nieuwe medewerkers – op een inclusieve manier.

- We hebben onze raamsticker vernieuwd. Vroeger een foto van een vrouwelijke huishoudhulp, hebben

we nu neutraal gemaakt en onze sterkten in de kijker gezet. Het zijn silhouetten zonder tekens van oud en jong, met of zonder migratieachtergrond, ... Dit samen met een neutrale campagne waarbij we tal van organisaties hebben aangesproken die met kansengroepen werken.

- We nodigen alle kandidaten uit. Als ze leergierig zijn en gemotiveerd krijgen ze sowieso een kans. Zelfs als spreken ze geen Nederland-Engels-Frans. Ze mogen een tolk meenemen of we gebruiken de app 'Say-hi'. Als ze geen van deze 3 talen spreken, starten we de job- en taalcoaching via externen.
- De nieuwe medewerker krijgt de eerste week een opleiding in kleine groep. Meestal maar 2 collega's in de opleiding. Ze krijgen een opleiding op kantoor door 1 van de bedienden en daarnaast krijgen ze een meter/coach aangeduid die hen verder op de werkvloer opleidt. Later kunnen ze altijd beroep doen op de coach.

- Als we een ervaren medewerker hebben die de taal van de nieuwe medewerker spreekt, kan zij ook een dagdeel de nieuwkomer meenemen bij haar klant. Zo kan er in eigen taal ervaringen worden uitgewisseld.

Hierdoor is ons personeelsbestand de laatste 2 jaar heel divers geworden. Niet alleen werknemers met een migratieachtergrond maar ook mensen die moeilijk op de arbeidsmarkt terechtkomen. Niet alleen de bedienden hebben hun werking moeten aanpassen maar ook onze ervaren werknemers moeten wennen aan de nieuwe samenstelling van personeel binnen ons bedrijf.

De bedienden en meters/coaches zien al de meerwaarde ervan in. Onze nieuwe aanwinsten zijn heel erg gemotiveerd om te leren. De meeste volgen ook Nederlandse les of krijgen taalcoach op de werkvloer.

Uiteindelijk is het ook enorm belangrijk dat iedereen zich goed voelt op zijn werk. Ook onze ervaren huishoudhulpen.

Ondernemers, ga de circulaire toer op!

“Tijd voor circulair”. Zo heet de campagne die de FOD Economie lanceert, gefinancierd door de Europese Unie, om ondernemers te helpen bij de uitdagingen van morgen. Vooruitkijken en vandaag kansen grijpen door processen te veranderen, grondstoffen te hergebruiken en slim te recyclen. Ben jij klaar om de circulaire toer op te gaan?

Hoewel kmo's positief staan tegenover de uitdagingen van de circulaire economie, worden ze geconfronteerd met obstakels als gebrek aan informatie, knowhow of methoden. Hen helpen en ondersteunen om meer circulair te gaan werken is essentieel voor het welslagen van de milieutransitie in België. De circulaire economie toont de weg vooruit naar een duurzame en veerkrachtige samenleving.

Een circulaire economie streeft naar het minimaliseren van verspilling en het maximaliseren van het behoud van de productwaarde. Die weg vooruit heeft een impact op talloze gebieden. Veel natuurlijke hulpbronnen zijn eindig en worden steeds schaarser. Het hergebruiken, repareren en recyclen van materialen helpt de druk op die hulpbronnen te verminderen en beperkt ook de negatieve milieu-impact. Als ondernemer haal je er zelf ook voordeel uit, want het recyclen en hergebruiken van materialen vereist vaak minder energie dan het winnen en verwerken van nieuwe grondstoffen. Dit draagt intussen ook bij aan de vermindering van de uitstoot van broeikasgassen en helpt klimaatverandering te bestrijden. Door afhankelijkheid van eindige natuurlijke hulpbronnen tegen te gaan, maakt jouw bedrijf zich minder kwetsbaar voor schommelingen in aanbod en prijzen van materialen.

“Innovatie”

De circulaire economie helpt ook bij de vermindering van jouw afval. Materialen worden ontworpen voor een langere levensduur, gemakkelijker demontage en recycling. Dat vermindert de druk op stortplaatsen en afvalverbranding, en op jouw kosten.

Bovendien stimuleert een circulaire economie nieuwe bedrijfsmodellen, zoals diensten op basis van delen, reparatie en revisie (het opknappen van producten naar een bijna-nieuwe staat). Dat creëert nieuwe kansen voor ondernemingen én werkgelegenheid.

De overgang naar een circulaire economie stimuleert ook innovatie in productontwerp, materiaaltechnologie en logistiek. Bedrijven worden aangemoedigd om na te denken over duurzame oplossingen en nieuwe manieren om waarde te creëren.

Door hulpbronnen efficiënter te gebruiken en te behouden, zorgt een circulaire economie ervoor dat toekomstige generaties ook kunnen profiteren van dezelfde hulpbronnen en welvaart. Steeds meer consumenten en stakeholders hechten waarde aan duurzaamheid en milieubewustzijn. Een circulaire aanpak kan jouw bedrijf helpen om een positieve reputatie op te bouwen en klanten aan te trekken die duurzaamheid hoog in het vaandel dragen.

“Zelfevaluatie”

Kortom, circulaire economie is de weg vooruit omdat het een holistische benadering biedt om duurzaamheid, economische groei en sociale welvaart te combineren. Het overstappen op dit model vereist samenwerking tussen overheden, bedrijven en de samenleving als geheel, maar het biedt aanzienlijke voordelen op lange termijn voor het milieu, de economie en de samenleving. Veel overheden en regio's stimuleren en belonen bedrijven die zich inzetten voor duurzaamheid en circulariteit via wet- en regelgeving, subsidies en belastingvoordelen. De website “Tijd voor circulair” bevat een uitgebreid overzicht van deze hulp- en ondersteuningsmaatregelen in haar toolbox.

“Tijd voor circulair”

In het kader van het Belgisch plan voor herstel en veerkracht, gefinancierd door de Europese Unie, wil de FOD Economie ondernemers helpen met hun transitie naar dit economische model. De campagne “Tijd voor circulair” heeft een website en bevat een zelfevaluatietool waarmee kmo's kunnen meten hoe ze scoren op circulariteit. Met die vragenlijst analyseer je hoe ver jouw bedrijf staat op het vlak van de circulaire economie. Je hebt ongeveer een kwartier nodig om ze in te vullen. Na de evaluatie ontvang je een downloadbaar rapport met jouw score, relevant advies voor jouw bedrijf en links naar nuttige hulpmiddelen. www.tijdvoorcirculair.be

De Wilde Brouwers

Waarom kozen jullie er als bedrijf voor om circulair te ondernemen?

Vanuit onze opleiding als bio-ingenieurs is dit eigenlijk een evidente keuze. Op lange termijn hebben bedrijven hier namelijk enkel bij te winnen. Ze heb je zelf meer controle over de grondstoffen, en uiteindelijke kwaliteit van je product. En zo weet je zeker dat je dit ook op een duurzame manier produceert. Je maakt een product dat zo weinig mogelijk impact heeft op onze planeet, het zou overal de filosofie moeten zijn. We noemen onszelf dan ook een planet-first brouwerij!

Hoe zetten jullie deze circulaire visie om in de praktijk?

We proberen de circulariteit zo ver mogelijk door te trekken. Dit vertaalt zich onder andere in het enkel brouwen met ingrediënten uit biologische landbouw, waardoor we ook zelf een bio-label mogen dragen. Deze producten zijn namelijk geproduceerd in een keten die rekening houdt met de draagkracht van onze planeet. Verder zetten we in op brouwen met eigen geproduceerde zonne-energie, en gezuiverd regenwater opgevangen op onze site. We hebben ook een bier dat we brouwen met oudbakken brood, voedseloverschotten die we terug valideren. En intussen zijn we alweer bezig met een project om CO2 te recupereren. Zo blijven we denken en werken aan ons circulaire verhaal.

Kan elk brouwproces op deze manier aangepakt worden?

In feite vraagt een brouwproces veel water (tot 7 liter water per liter bier). Maar veel van dat water (zoals het koelwater) en veel van de warmte kunnen worden hergebruikt in de brouwerij. En ook CO2 borrelt weg tijdens de fermentatie, terwijl 'nieuw' CO2 wordt aangekocht. Zeker op grote schaal zijn de nodige installaties snel terugverdiend. Op kleinere schaal is het moeilijker om dit te verwezenlijken, maar we hebben nog geen moment spijt gehad van onze inspanning om te streven naar een off-grid brouwproces.

Zijn er naast circulariteit nog andere zaken die het bier van de Wilde brouwers uniek maakt?

We zijn, zoals we het zelf graag omschrijven, een brouwerij met een hoek af. We doen graag wat leuk of logisch is, in plaats van wat altijd al zo geweest is. We denken en herdenken graag hoe we het best kunnen werken. We werken nog vrij ambachtelijk, en op onze eigen manier. Zo hebben we bvb onze reeks 'The Wild Specials', bier gerijpt op bordeauxvaten om ons bier nog intenser te maken. We zitten ook in een vrij uniek pand, een oude pantoffelfabriek uit het interbellum, die

later nog een drukkerij voor o.a. erotische magazines is geweest. Naast een ambachtelijke brouwerij, huisvest het pand nu ook een kunstcollectie en vegan taartenbakkerij. Het is een plek met een ziel en boordevol creatieve vibes.

Was het een bewuste keuze om samen te werken met de Keiberg?

De samenwerking met Keiberg is op zich vrij toevallig ontstaan. Ze zijn nagenoeg onze burens, en af en toe hadden we wel een taak waarvoor we op hen een beroep konden doen. Dat ging bvb over het manueel herlabelen van bier (op maat van de klant) op hun site. Later kwam van hen uit de vraag of we geen werk hadden op onze site, zodat het voor sommigen een opstapje kon zijn, terug naar het werkveld. Een pure winwin situatie, waarbij wij op hen kunnen rekenen voor manuele tijdrovende taken, zoals het herlabelen, of voor speciale verpakkingen, en waarbij zij de kans krijgen de nodige tussenstappen te zetten voor een terugkeer naar het werkveld.

Wat betekenen ze voor jullie?

Voor ons is dit een heel goede manier om de manuele tijdrovende taken binnen de brouwerij te voltooien. Het is in een heel ander werkritme, maar dit contrast meemaken, maakt ons ook bewuster van hoe een werkritme en -klimaat gezond te houden. Het drukt ons met de neus op de feiten dat een gezonde balans niet altijd vanzelfsprekend is. Maar het geeft vooral enorm veel voldoening om te zien hoe deze mensen doorgroeien in het leven. Zo zijn er een aantal opnieuw aan het werk, en is één iemand opnieuw gaan studeren.

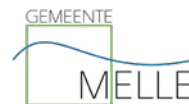

werken
leie & schelde
stroom naar werk

een samenwerking van

Destelbergen
DICHT BIJ ALLES

met steun van

DEPARTEMENT
**WERK &
SOCIALE
ECONOMIE**